

Asia: VN/28596/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia näkemyksiä teillä on selvitetyn henkilöllisyyden muutosten osalta?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on kansallisen turvallisuuden osalta?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on nuhteettomuusedellytyksen muutoksista?

-

Millaisia näkemyksiä teillä on toimeentuloedellytyksen muutoksista?

Suomi-Seura ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi kansalaisuuslain muuttamiseksi.

Kansalaisuuslain uudistuksen ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.10.2024. Uudistuksen myötä muun muassa Suomen kansalaisen puolison asumisaikavaatimus piteni viiteen vuoteen. Nyt lausuntokierroksella oleva hallituksen lakimuutosehdotuksessa puolestaan esitetään, että yli kolmen kuukauden riippuvuus työttömyys- tai toimeentulotuesta viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana voi estää kansalaisuuden saamisen.

Suomi-Seura ry katsoo, että esitys on ristiriidassa sekä Suomen ulkosuomalaisstrategian 2022 - 2026 että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan kirjattujen ulkosuomalaisia koskevien tavoitteiden kanssa. Ulkosuomalaisten paluumuuton edistämisellä voidaan vastata Suomessa vallitsevaan osaavan ja

koulutetun työvoiman vajeeseen. Hallitusohjelmaan on kirjattu ulkosuomalaisten paluumuuttoa koskien seuraavasti (4.4 Kansainvälinen rekrytointi, s. 75): ”Suomen vetovoimaa parannetaan usealla

eri toimenpiteellä. Myös ulkomailla asuvien suomalaisten paluumuuttamista takaisin Suomeen helpotetaan.”

Myös Suomen ulkosuomalaisstrategian 2022–2026 yksi keskeinen tavoite on ulkosuomalaisten paluumuuton houkuttelevuuden sekä sujuvuuden lisääminen. Suomi-Seura ry pitää todennäköisenä, että tässä esityksessä kansalaisuuslakiin kaavailut toimeentuloedellytykset yhdessä jo voimaan tulleiden asumisaikaedellytysten kanssa päinvastoin vaikeuttaisivat ulkosuomalaisperheiden muutttoa Suomeen.

Suomi-Seura ry kannattaa, että toimeentulovaatimuksesta voitaisiin myös poiketa, jos hakija ei pystyisi täyttämään edellytystä terveydentilansa tai vammansa vuoksi tai poikkeamiselle olisi muutoin olemassa erittäin painava syy.

Millaisia näkemyksiä teillä on kansalaisuuden menettämisen muutoksista?

Suomi-Seura ry on aikaisemmin lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota siihen, että Suomen kansalaisuuden voivat menettää ainoastaan henkilöt, joilla on Suomen kansalaisuuden lisäksi myös jonkin toisen valtion kansalaisuus. Kansalaisuuslaki on tältä osin kaksoiskansalaisia syrjivä. Vaikka turvallisuusriskit on nähtävä, voidaan niiden ennaltaehkäisy pääsääntöisesti hoitaa muulla tavalla kuin kiristämällä kansalaisuuslakia.

Millaisia näkemyksiä teillä on esitysluonnoksen vaikutuksista?

Kansalaistamisen edellytysten yleinen tiukentaminen heikentää Suomen houkuttelevuutta. Kansalaisuuslain muutosten kielteiset vaikutukset ulkosuomalaisiin ja heidän perheidensä muuttosuunnitelmiin ovat ristiriidassa työvoimapulaa ratkaisemaan pyrkivään maahanmuuttoon sekä hallitusohjelmaan kirjattujen paluumuuttoa edistävien tavoitteiden kanssa. Kolmella neljästä perheellisestä ulkomailla asuvasta suomalaisesta on ulkomainen puoliso. Oma ja puolison työllistyminen sekä lasten kielitaito ja sopeutuminen pohdituttaa Suomeen muutttoa harkitsevia.

Suomi-Seura ry katsoo, että joustavat, digitaaliset ratkaisut kansalaistamisen edellytysten täyttämässä ovat ulkosuomalaisperheiden ylläpitämiselle arkea ja ulkosuomalaisten yhdenvertaisuutta tukevia sekä lisäksi kestävä kehityksen mukaisia. Kaikkineen ulkomailla olevat suomalaiset perheineen ovat Suomelle arvokas voimavara ja heidän mahdollisuuksiaan säilyttää Suomen kansalaisuus tulee vahvistaa.

Tähän voitte kirjoittaa muita mahdollisia näkemyksiänne

Suomi-Seura ry pitää tärkeänä, että kansalaisuuslain uudistuksen yhteydessä ehdotettujen lakimuutosten vaikutukset ulkomailla asuviin suomalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä arvioidaan perusteellisesti. Vaikutusten arvioiminen on nykyisen hallitusohjelman lisäksi tehtävä Suomen ulkosuomalaisstrategian 2022–2026 tavoitteiden näkökulmasta. Strategiassa korostetaan paluumuuton esteiden poistamista ja Suomen houkuttelevuutta ulkomailla asuville kansalaisillemme ja heidän perheenjäsenilleen.

Ulkomailla asuu pysyvästi noin 300 000 Suomen kansalaista perheineen. 2020-luvun ulkosuomalaisten ammatillinen kirjo on laaja, heidän piirissään on korkeaa osaamista ja asiantuntemusta. Kaksoiskansalaisia ja kaksikielisiä on paljon. Lähes puolet ulkosuomalaisista on myös harkinnut paluuta Suomeen, kolmella neljästä perheellisestä ulkomailla asuvasta suomalaisesta on ulkomainen puoliso. Oma ja puolison työllistyminen koetaan suurimpina paluumuuton esteinä.

Strandberg Tina
Suomi-Seura ry